

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristočno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat

7 „ „ „ 2 „

6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim neprimernim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

O pravici čez življenje in smrt.

V zadnjem času množé se prav silno hudodelstva in tako velika, da celó najhumannejša izvršba postav ne more ogibati se smrtne kazni, kakor smo to v zadnjem času doživeli prav pri nas v Avstriji. Gotovo je, da se človeškemu umu, bolj pa še srcu v takih slučajih nehoté predstavlja vprašanje: „Ima li človeško društvo pravico, skrajšati komu življenje in vzeti mu pravico, katere mu nij podelilo ono in katero je dobil po stvarniku.“ Supet se slišijo od druge strani glasovi, ki povdarjajo, da človek, ki je drugemu vzeli življenje, je s tem napravil svoje lastno življenje. Novejša popolnoma humanitarna filozofska šola nagiba se k teoriji, da je treba iz čisto pravnega in tudi iz stališča oportunitete odpraviti smrtno kazen, in dokazujejo to na razne načine, posebno se naslanjajo na teorijo popoboljšanja in pa na statistiko, po kateri je nekda dokazano, da tam pojenjavajo hudodelstva, kder je odpravljena smrtna kazen, ali se jo le še izvršuje prav po redkoma. Naše avstrijsko postajadajstvo zasleduje tudi to tendenco in iz vsega se vidi, da se je uže začelo od daleč delati na odpravo smrtne kazni. Važna je torej razprava o tem predmetu uže za to, da se sploh pojmovi čistijo; a prav tako je ta razprava jako težavna in zahteva prav bistroumnega razločevanja ter natančno poznanje onih pogojev, na katerih sloni človeško društvo skupljeno v državne celote.

Pri tem razmišljanju poslužili se bomo mnenja prvakov filozofije, kolikor se strinja z našimi nazori.

Pred vsem nastane prašanje, če sme človek, ki stopi v državno družbo, suverenu*) te države izročiti pravico, da sme razpolagati čez njegovo življenje, čez katero po vseh moralnih in pravnih principih še sam gospodar nij. To prašanje je sicer opravičeno, a slabo stavljeno. Vsak človek ima pravico riskirati svoje življenje v namen, da se zagotovi, ali boljše rečeno, človek zamore in sme napraviti pogodbo, v kateri se podvrže smrti kazni z namenom, da se zagotovi pred nekaterimi nevarnostimi, katerim bi bil drugače močno izpostavljen. Je li oni človek, ki je skočil skozi okno in se vbil, ker se je hotel rešiti pred požarom, kriv samomora? Človek je le zato stopil v društvo in

*) Suveren je bolie moralna oseba, in pomeni voljo in oblast vseh državljanov, prišlo pa je s časoma do tega, da se tudi izvrševalci te oblasti tako imenujejo.

si osnoval državo, ali se pogodil mejebojno, da mu je zagotovljena kolikor toliko eksistenca, in kedor hoče kako reč, mora hoteti tudi sredstva, katera mu kažejo pot do nje, katera sredstva so pa največkrat združena še celo s kako zgubo. Iz tega sledi, da kedor hoče zagotoviti sebi življenje s tem, da mu ga drugi garantujejo se svojim življenjem, mora tudi zastaviti svojo življenje, ko bi bilo to potrebno.

Po tem takem nij državljan več gospodar odgovoriti se nevarnostim, v katere ga izpostavlja postava, in če zahteva skupna državna volja (suveren), da mora umreti, je to le nasledek pogoja, katerega je državljan sprejel, ko je želel zagotoviti si lastno bitje, ker njegovo življenje zastavljeno je državi.

Smrtno kazen pri zločincih je treba soditi blizu iz enacega stališča: „da ne postaneš žrtva morileca, si zadovoljen sam umreti, ko bi sam morilec postal.“ Ne more se torej reči, da je državljan razpolagal čez svoje življenje, ko je skupna državna volja zahtevala od njega protizagotovo za to, da mu ona garantira življenje. V ostalem je vsak hudodelnik, ki se pregreši proti socialnim pravicam puntar in izdajalec svoje domovine; on neha biti ud te domovine. Preiskave spričevanja in sodba so dokazi in izjave, da je zločinec prelomil pogodbo, s katero je vstopil kot ud države in da se je torej sam izobčil kakor državljan. Kakor hitro pa je temu tako, po tem tirja državna previdnost, da se takega človeka ali pošlje v pregnanstvo, ker se je pregrešil proti društveni pogodbi, ali pa da se ga usmrti, kakor sovražnika človeškega društva, kajti tak sovražnik nij več moralna oseba, ampak človek, vsled česar nastane pravica, da premagalec, v tem slučaju država*), razpolaga čez življenje premaganega. Oprekalo se bode morda, da obsodba zločince je posebna zadeva, ki ne spada v pravice suverena (skupne volje). To je napačna misel; nij treba da suveren sam izvršuje to pravico; ampak podeli jo lahko kakemu pooblaščenцу in še misliti nij na to, da jo more kedo pravno izvrševati, če mu nij podeljena po suverenu. S tem je torej dokazano, da država zamore imeti pravico do življenja takih državljanov, kateri ji postanejo nevarni in sovražniki. Vendar

*) Mi si namreč mislimo državo kot človeško društvo, ki je nastalo po prosti volji mnogih v namen, da po pogodbi (postavi) zavarjajo svoje osebe in svoja posestva proti napadom vsakega sovražnika, kajti prav bojazen človeka pred človekom je prvotni vzrok združenja, oziroma države.

pa so mnoge smrtne kazni znamenje slabosti in bolezn državne oblasti. Ga nij skoro slabega človeka, katerega bi se ne moglo popoboljšati, iz katerega ne bi se moglo napraviti še nekoliko koristnega uda društva. Naši poprejšnji dokazi se torej tičejo samo pravice in abstrasto. Kar se pa tiče vprašanja, kako naj se izvršuje to pravico, se pridružujemo tudi mi mnenju velikega filozofa, da nij dobro in tudi prav ne, če se se smertjo kaznuje bodisi tudi v variven izgled drugi zločinec nego tak, kateremu nij mogoče pustiti življenje brez nevarnosti za obstanek države.

Kar se tiče pravice pomiloščevanja ali oproščanja one kazni, katero zahteva postava in izreče sodnik, to pravico zamore izvrševati le oni, kateri stoji nad postavo in nad sodnikom, namreč suveren (občna volja, katero zastopa v monarhijah oseba) in še pro. temu imajo nekateri filozofi razne pomisleke in omejitve ono pravico le na prav redke slučaje. V dobro in pametno vladani državi so kazni redke reči in sicer ne zato, ker so pomiloščenja prepogosta, ampak zato, ker v taki državi je primerno malo zločincev: več je zločinstev, bolj se zločinci odtegujejo kazni, če enkrat začne hirati država. Pod rimsko ljudovlado nijso ne konzuli ne senatorji pomiloštovali, še ljudstvo se nij posluževalo te pravice, akopram je včasih zavrglo svoje lastne sodbe. Prepogosta pomiloščenja naznanjajo, da čez ne dolgo hudodelniki ne bodo več potrebovali milosti in vsak lahko razvidi, kam to pelje. S tem smo hoteli reči, da je treba postaviti tako preurediti, da je primerna duhu časa in omiki državljanov in da morajo biti uže same postav tako modro sestavljene, da nij treba prepogostoma apelirati na milost in polnomoč suverena, ali njega namestnika, ki stoji nad postavo. Sicer pa bo o tem prašanji oni pravični mož najbolje soditi zamogel, ki nij potreboval nikoli nobene milosti. Naša današnja razprava nima drugega namena, nego ta, da pripomore nekoliko k povzdigi pravnega čuta in spoznanja pravnega stališča državljanov nasproti postavi.

Enakih razprav o političnih in pravnih nazorih bomo v bodoče večkrat podajali svojim čitateljem, nadejajoči se, da jim vstrežemo.

*) Suveren, ki je izraz volje vseh državljanov, stoji zato nad postavo, ker je prav za prav ona moralna oseba, in katere izvirajo vse postav.

LISTEK.

Vaclav Josip Mencl (Menzel)

Životopis, spisal Fr. Zakrajski.

„So standen wir betäubt und angeheftet,
Und sahen Dir mit starrem Sinnen nach,
Bis sich der Schmerz durch Schmerz entkräftet,
Und strömend durch die Augen brach.“

Možu, ki je kot izgleden meščan, izvrsten profesor, gimnaziarh i pisatelj mej nami deloval: Vaclavu Josipu Menzelu naj s tem spominček postavim, ter upam, da ustrežem tudi onim, ki so pod njim dijakovali v Gorici in onim č. bralcem, ki ga niso poznali, pa imajo čut hvaležnosti veselé se, ko se daje čast, komur gre, v svesti si, da je nehvaležnost eden najgrših madežev na človeku. In ali — tako bi zaklical vsem onim posvečenim četam, ki so pod njim k večnobistrom virom poezije in znanstva hitevali — in ali nismo tej zvezdi gor. gimnazije vso hvalo dolžni? Bomo se le za trenutek obotavljali venček spominšnic postaviti na gomilo, kjer se genij s povezneno plamenico še joče, in obžalovati bistroumnega, učenega in tako rahločutnega učitelja, ki nam je bil tako nemilo iz srede izmaknjen? Slavo prepevajmo vojaku, ki nam domovino brani, šlava pa bodi

tudi onim, s katerimi smo božjepotili k tempeljnom poezije in ved, ki so nam brusili duševno oko, odpirali nam neizmerne zaklade, in ker je zlog ali štil človek sam, besedo nam pilili ter nas kot modri očetje k Gracijam vodili, katerih ljubeznjivi nasmejljeji so nas za vse krasno navduševali pa nas zmožne storili, da se nam vedno srce odpira vsemu, kar je v resnici krasnega in koristnega.

Tak dobronik mladini je bil rajni Menzel. Kot humanist v najsmelejšem pomenu, estetik, pesnik in jako učen jezikoznanec pa tudi v realijah močno zveden, mikal je učence iz ljubezni do njih, učil je z nepozabljivo priljudnostjo in ravnodušjem, odurjaval je vse prostaško, neukretno in neslano bodisi v besedi kakor v dejanji, ter bil je s kratka v šoli prikazen, ki ga je povzdigovala v prvo vrsto profesorjev srednjih šol. Zraven je pisateljval v svetlem stilu: v českem, nemškem, italijanskem, francoskem, angleškem in v staroklasičnih jezikih; bil je pesnik skozi in skozi.

V. J. Menzel*) se je rodil v Pragi 13. sept. 1804, kjer jo bil njegov oče preje mojster pek, potem pa tržni nadglednik. Kako je bil njegov roditelj vreden, kaže glas, ki gre o njem, da ni darov jemal, če bi se bil lahko tudi se samimi darili preživil. Raje živel je o pičli svoji plači. Naš Vaclav štel je komaj

*) Poglavitne točke tega životopisa mi je priskrbel rajnega sin, gospod Artur Menzel, preizvrsten doktor vsega zdravništva in glasoviti zdravnik v civ. bolnišnici v Trstu; in to sicer na mojo posebno prošnjo. PIS.

9 let, ko mu je oče umrl. Tak udarec moral je pač biti zelo strašni, če se pomisli, da je imela uboga udova s prav neznamenito penzijo zadovoljna biti, ter preživiti sebe in troje malih otrok. In vendar je bila tako srčna, da je zelo nadpolnega dečka — Vaclava dala raje v šolo, ko pa v rokodelstvo. Milo se dela človeku pomilošjevaločemu, koliko zmožnih glav gre pri takošnih razmerah v izgubo in veliko škodo za znanstva, in da ravno premoženje in obilnost tako malo sadu obrodiva. Ker je bil pa naš Vaclav tako brihtne glave, voljan in priden, da malo taci, se vrla njegova mati ni ustrašila, temveč si je marsikaj utrgala, da je tudi vseučilišče obiskoval, ter ga že v 19. letu starosti dovršil. Za to njeno žrtvovalnost bil je je sin že kot gimnazijalec hvaležen s tem, da je s prislužkom v privatnem podučevanju deloma podpiral. Vendar bor z revščino je neugodno uplival na mehkočutnega dijaka, bil je melanholičen. Pač stokrat srečen, komur je v duši zmirom jasno, komur ono torobno podonjevanje veselja v prsih ne ostruplja. Solnce znotranje sloge in spomladi mu sije blagodejno iz oči: Imajočemu pa zmožnosti in višje nagibe, toda brez materialne podpore, večkrat ni mogoče odpraviti iz sebe škodoželjnega demona, ki le žalostne strune ubira, v srci pa s črnimi oblaki preti na duševnem nebesu. Več pesnij Menzelovih, o katerih hom pozneje govoril, kaže, kako se je njegovo žlahtno srce vedno z otožnostjo borilo. Sploh o njegovih spisih obširno spodej.

Madjari.

Malokatero ljudstvo je tako srečno zdrav, pa tudi tako ošabno, kakor so Madjari. Zginljivo majhen je ta narod, zraven tega še na je precej nizki stopnji omike; geografska lega dežele, katero prebiva, je taka, da je obdan na vseh straneh od Slovanov; osamljen brez vsake zaslombe na kak mogočni sorodni narod, se niti ne množi, kakor drugi veliki narodi: sploh madjarski narod nijma nobene take lastnosti, ki bi ga sposobila, da bi se spenjal do velevalsti in nadvlade. Priznati pa moramo to Madjarom, da so ponosni na svojo narodnost in da iskreno ljubijo svojo domovino ter zvesto čuvajo nad svojimi narodnimi pravicami, oni imajo dosti dobrih voditeljev, za katerimi stoji ves narod; njihova edinstvo in disciplina je vredna občudovanja — to vse so lastnosti, katere žaliboče pogrešamo pri Slovanih. Ko bi ta narod previdno napredoval in ko bi mu ne rogovili po glavi ideje, ki merijo čez ohranjenje njih lastne narodnosti, — smele ideje, ki se ne morejo nikoli vresničiti, spoštovan bi bil ta narod od vseh drugih in ohranil bi se morda dolgo časa, posebno pa pod zaštitom Avstrije.

A sreča tega naroda na političnem polju zaslepi la ga je tako, da je začel sam delati na svoj propad in da izpostavlja v nevarnost celó državo, od katere obstanka je odvisen tudi obstanek Madjarov. Da so Madjari v novejšem času prišli do tolike veljave, je zraven njihove energije, njihovega narodnega ponosa, urok tudi simpatija, katero je ta narod užival pri vseh drugih civiliziranih narodih; bil je razpunit po Evropi kot mučenik za svobodo.

Te simpatije pa so Madjari deloma uže zapravili, deloma pa jih še bodo se svojim postopanjem v zadnjem času in s tem vničili ono moralno moč, katere jih je vzdrževala na površju. Vsa civilizirana Evropa je namreč javila na vse mogoče načine svoje simpatije za Jugoslovane, ki hrepeneči po svobodi so vstali proti barbarskemu Turku, da se otresejo najgršega jarma, katerega je kedaj poznala Evropa; edini Madjari pa očitno simpatizirajo z tlačitelji Slovanov in se potezajo za barbarizem. Za kar so se oni sami še pred ne dolgo borili; — tega ne privoščijo svojim veliko nesrečnejšim, pa številno veliko močnejšim sosedom. To nedoslednost, ta strašanski egoizem zabilježila si bode vsa civilizirana Evropa in kadar pride čas obračunjenja, ne bodo se več razlegali po Evropi simpatični glasi o svobodoljubnih Madjarih. Veliki in mogočni narodi kaznovani so bili zaradi samopridnosti in oholosti, gotovo ne bode torej mali narodič ušel tej kazni.

K temu razmišljanju dala nam je povod protimadjarska demonstracija v Trstu. Cvet madjarske inteligence, visokošolci madjarski so uže od začetka ustaje javili svoje simpatije za Turke na razne načine; vabili so tudi nemške in druge študente naj se pridružijo tem izjavam; a napravili so strašanski fiasco, kajti nemški dijaki odgovorili so jim s pridigo, katere bi jih morala podučiti, da je njih ravnanje obratno naravnost proti civilizaciji, proti svobodi, ter da je obsojeno od vseh omikancev nemadjarskih. Nemec nij prijatelj Slovanov; vendar pa mu čestiljubje in izobraženost ne dopušča, da bi javno zagovarjal sužnost tega naroda na korist barbarom. A cvet in zastopniki madjarske bodočnosti se niso vstrašili teh manifestacij, ki jim odpovedujejo spoštovanje in prijateljstvo drugih visoko omikanih narodov; ampak trmoglavno in smalo rogovilijo naprej in še le te dni nesla je depu-

Tolažbe iskal in jo je dobil v prebiranju umetniških in znanstvenih del in spisov. Ker je bilo pa stanovanje pretesno, pa tudi ker ga je vedni šum otrok motil, podajal se je navadno na podstrešje, kjer se je, ko je bilo mogoče, po cele dneve s knjigami pečal. Tako je bil zamaknen v bukve, da je večkrat zabil na jed in počitek, če ga ni mati poklicala. Prebiral je najraje stare klasike, občno zgodovino, česke in nemške pesnike in prozaik. Življenje Špartancev ga je posebno zanimalo. Njih preziranje in zaničevanje smrtnih nevarnosti, neustrašljivo domoljubje in utrjevanje telesa je imelo za nj poseben mik. Sklenil je Špartance v tem posnemati. Marljivo je telo vadil po znanstvenih načelih, daleč hodil, plaval, mečeval se, skakal, plezal in se uril v borbi, in čeravno je bil slabotnega telesa, vendar je tudi v tem kmalu nadkrilil vse svoje tovarše. Tudi hrane ni zboljšal; bila je zmirom, kolikor se je dalo, špartanska kakor doma. Počival je na trdih tleh in vstajal vedno pred solničnim vzhodom. Bil je samomehkuženju največi sovražnik. Po dovršeni gimnaziji izbral si je profesorstvo za svoj poklic in dokončal je svoje dotične študije na Prški univerzi l. 1823. Vseh predmetov se je izučil z najboljšim uspehom. (Eminentia.)

(Dalje prih.)

Ptice.

v slovenskih narodnih pesnih.

Narod — živeč in trudeč so vedno na prostem, pohajajoč in sprehajajoč se po zelenih gričih in sne-

tacija madjarskih študentov turškemu poveljniku proti mali Serbski častni meč, češ za to, da je zmagal Srbe pri Djunisu. Evropi je dobro znano, kake baže so bile turške zmage proti Srbom, in da je pretirana reč, če bi jih hoteli celó Turki sami slaviti, kateri so bili tudi tako pametni, da jih nijso. Če pa jih slavijo madjarski dijaki, je to znamenje največje zagrizenosti proti Slovanom, morda je tudi znamenje bojazni, ki pa spričuje slabost.

No deputacija, ki je nesla to imenitno sabljo, šla je skoz Trst, kder prebivajo Slovani, Italijani in Grki — narodi, ki so nasprotni turškemu barbarizmu in katerih bratje (izvzemši Italijane) trpé pod turškim jarmom.

Drzno je bilo torej od onih mladih gospodov to započetje, kajti vedeti so morali, da provocirajo s tem prebivalstvo zemlje, skoz katero so morali iti, če so hoteli doseči svoj namen. Zadel pa jih je tudi kazen, kajti ko so hoteli vkercati se v Lloydov parobrod, sprejela jih je množica odlične tržaške gospode (ne kaka druhal, kakor pišejo turkofilni dunajski listi) večinoma Grkov in Slovanov, pa nekoliko Italijanov se zvižganjem in na vseh obrazih brala se je največja indignacija; iz mej te srdite množice, ki je zalegla ves brod, metali so mnogi gnjile pomerance, gnjile fige in jajca na vkercajoče se mladenče, na bližnjih brodih pa so trobili mornarji in delali odpotujočim za srečno pot mogočno mačjo muziko; s kratka demonstracija je z vsakim hipom tako rastla, da je moral Lloydov parobrod eno uro pred časom odriniti v očigled nevarnosti, katere je pretila tem jako neljubim pasažerjem. Ta demonstracija, ki je prišla prav samo po sebi brez agitacije in je bila torej prav izraz mnenja tržaškega ljudstva, naj bode sopet svarilo Madjarom, da so na krivem potu in da se z vsakim dnevom nižje zakopljejo v sovraštvo.

A oholosti nasledek je slepost in zatorej nij nadejati se, da se bodo spamtili in popustili fanatični srd na vse, kar je slovansko, dokler ne preide zgodovina čez nje na dnevni red; v luknjo, katero kopljejo Slovanom, padejo s časoma sami.

Dopisi.

V Gorici, 10. januarja. (Habemus papam. — Hrepenenje po lepi italijanščini. — Ženska milosrčnost. — Namestnik v Gorici. — Učiteljice bi se rade ženile. — Prošnja za ločenje sodnije za okolico in mesto. — Vreme.) Predno smo mislili, prišlo je do volitve novega župana v Gorici; menda so oni gospodje, ki imajo v rokah goriške osode, čakali na ugoden trenutek in pripravljali pot za svojega župana, kajti mej tem ko so goriški časniki javljali svojo kritiko ob enem in drugem kandidatu za županstvo, razpisalo je starešinstvo kar naenkrat volitev, ki se je uže vršila v pondeljek. Izvoljen je bil za župana eden voditeljev stranke, katero zastopa „L' Isonzo“, dr. Deperis, kar nij bilo težko, če se pomisli, da večina sedanjih mestnih očetov spada k tej stranki. Deperis dobil je 15 glasov od 23; 6 glasov je prišlo na Luzenbergerja, 1 na Bosizio in 1 na Coroninija. Mestni očetje so ponujali županstvo grofu Coroniniju; a on je odbil to ponudbo, saj drugače nij mogel ravnati. Dr. Deperis je v nastopnem govoru omenil, da se ne bo strašil nobenega stroška, kadar bo šlo za kakšno

gobelih gorah, počivajoč v senci temnega gozda, koder detál (žolna) bobna po „operelih (votlih)“ deblih — privadi se tako obdajajoče ga narave, da naposled tako rekoč zveže nanjo vse svoje čute in misli, celo svoje srce. Z naturo trpi in joče, vzdiguje in se raduje, in kedar se spomladi vsa prebudi, kedar se vse veseli, objamejo tudi njegovo srce čuti nežne radosti, katero mu diha-natura sama. Ta naraven upliv na narodov dušni stan kaže se tudi v vsem narodovem mišljenju in njega delih, kaže se posebno jasno v njegovih pesnih, v katerih so skriti dragi biseri dušnega življa ljudskega, v pesnih, v katerih je natura personificirana. In kedor hoče kak nazor temeljito poznati, mora se ga učiti spoznavati iz njegovih ljudskih pesnij. V sledečih črticah hočemo eno pot pokazati, na kateri sreča naravno in narodno življenje, pokazati hočemo, koliko so uplivala ptice na slov. naroda pesni.

Malo kateremu narodu so ptice tako priljubljene in mile, kakor ravno slovenskemu. Temu povod je naravnost i naravnost našega ljudstva, pa tudi usmiljenost, mehko, miroljubno srce slovansko. Razlog tej ljubezni do ptic pri nas je mogoče tudi žalostna usoda našega roda, katere je ptičji, navadno enako tožni tako podobna. Na drugi strani pa mikajo ptice človeka in posebno tako rado poječega Slovenca sé svojim petjem, baš kakor bi se hotel od njih naučiti novih melodij za svoje pesni. Ptičji glasi, ki jih poje samec zraven svoje ljubljene zaročnice, zazibljejo v sladke sanje dušo čutečega Slovenca, ko posluša na polji pri delu srce topeče popevke njemu nad vse ljubega črnega kosa. Ptice ga razveseljujejo pri delu, da mu gre laže izpod rok; zdi se mu, da mu hote pomagati

koristno mestno napravo, da bo ravnal zmerom v zmislu prave ustavnosti in branil narodne pravice, pobijaje ustavnost na videz in ne brigaje se za one elemente, ki le zato delajo opozicijo, da razdirajo. Konečno je opominjal k slogi, ker sloga jači, nesloga tlači. Naš novi župan je torej apostelj sloge, katero dostikrat povdarjajo oni, ki so dosegli svoj namen, akopram so bili poprej v največi opoziciji. Zmožnosti se sicer novemu županu ne morejo odrekati, in on jih bo tudi porabil, tega se nij bati. Kar zadeva nas Slovence, bo gospod župan nam prav tako pravičen, kakor nam je bil dozdej v dež. odboru. Vse je pa zdaj še odvisno od potrditve cesarjeve, katere je najbrže novi župan gotov, če se je v resnici izvršila kaka poravnava mej vlado in njim; morda je vlada kaj popustila in se zadovolila z nekaterimi garancijami (?). Vendar pa nočemo prenašlo soditi, pokazalo se bo kmalo, pri čem da smo.

„Isonzo“ zahteva od novega župana, da ustvari v Gorici stolico za italijanski jezik, katera stolica bi bila neodvisna od drugih šol. Nij slaba ta misel! Saj je res čudna italijanščina, katero v obče govoré v Gorici; samo dvomimo, da bo stolica res navdihnla naše Italijane, ki se rekrutirajo iz bližnjih gorá, Dantejevega duha.

Kakor zadnjič društvo „Ginnastica“ je prešli teden dalo filharmonično-dramatično društvo 2 predstavi na korist revežev, kar kaže, da pri nas napredujemo v človekoljubnosti; v tem obziru se posebno odlikuje krasni spol, ki išče take, sicer vse hvalevredne prilike, da se pokaže.

Včeraj je bil namestnik baron Pino v Gorici in je predsedoval v tej dež. šols. sveta.

Dve važni prošnji bode moral rešiti nov dež. zbor; eno podajo učiteljice, da jim zbor dovoli ženitev, oziraje se na naravne pravice lepega spola. — Drugo prošnjo pa poda advokatska zbornica; ta je še večje važnosti, ker zahteva ločitev okolice od mesta v sodnijskega obziru. Prošnja se glasi, da se napravi za okolico posebna sodnija, za mesto pa tudi posebna. Ta prošnja je vredna podpore, ker po tem bodo saj Slovenci lažje zahtevali, da se ž njimi obravnava v materinem jeziku, opravila bodo sploh šla bolj izpod rok.

Sklenemo z vremenom. Novo leto smo začeli, ne kakor smo mi nado izrekli, z lepim, ampak s prav grdim vremenom; vsak dan dež in zmerom prav vlažno vreme. Po mestu je blata čez kolena; občinstvo vpije na magistrat, da nič ne skrbi za snago, in godrnja, da tako ne sme biti mesto, ki hoče privabiti mej se tujih gostov. Potrosi se dosti za ceste v Gorici, a vidi se prav malo haska. Vreme pa je še posebno neugodno za kmeta, ki se boje še slabše letine, kakor je bila lanska.

Iz Kozane v Berdih, Prosim Vas, da bi mi ponatisnili nekatere verstice o nekojih nemarnostih, ki se godé v naši občini in vsled katerih se marsikako škodo terpi.

Kozana je res lepa in vesela vas v Berdih, katera šteje okoli tisoč prebivalcev; naši dobro izurjeni slovenski pevci nam večkrat veselje napravljajo, posebno po v cerkvenem petji pod pevovodjem J. Mariničem, ki je tudi nemško jodljanje iz naše občine odpravil in ga se slov. petjem nadomestil, da se sedaj le malokedaj nemško prepevanje sliši, bodisi v kermah ali pod košato lipo. Prebivalci naše občine so skoraj sami kupčevalci, razun velikih posestnikov.

in ga k delu spodbujati. Ne, pa tudi zaradi vsega tega uže so naši pradedje stopili v ožo zvezo s pticami. Oni so hranili in redili, kakor druga stara ljudstva, mnogo svetih ptic, ki so jim bile naznanovaleke prihodnosti in letine, boleznij in stisk: mislili so, kakor vsi stari narodje sploh, da so ptice v ozki zvezi z bogovi, od katerih tudi prihodnje reči zvedo. Da, še dandanes šteje deklica na polji, ko sliši prvič kukovico peti sém iz zelenega gozda, ali jo bode kmalu popeljal sosedov Jurij pred oltar. Siv pastir, ki stoji vrhu skalovja in sanjavo gleda v dolino, ne pozabi spomladi, ko bi utegnil prvič kukovico slišati, vzeti seboj ves svoj ženik in cvenk, meneč, da se mu bode denar tekom leta desetero pomnožil. Prelepa Levstikova pesen „Dekle in ptica“ nam prav zvesto slika tako neizkušeno deklico, katera véruje ptičjim proročnim besedam, misleč:

I kaj, ko res bi bilo?

Ptič leta nad nami, on vidi ljudi,

Vé dobro, kako se po svetu godi.

To so še stari ostanki nekedanje ljubezni in vere do ptic in ker so se te uže našim pradedom tako prikupile, nahajamo uže v najstarešem slovenskem poetičnem spomenku, v kraljedvorskem rokopisu, goloba in kukovico, katera na dobo sredi polja žaluje, da ni zmerom pomladi.

Kakor ljubi naš narek ptice, ljubijo je tudi njegove pesni. „Zato pa je tudi v slovenskih pesnih tako živo, kakor v zelenem logu,“ pravi Erjavec. Kolikokrat prinaša drobna ptica vésti iz ptujih krajev, kolikrat toži po zlati svobodi, kolikokrat svari neizkušena dekleta in kolikokrat nam služi v krepko primerol

Vsakrteri čitatelj „Soče“ si bode gotovo mislil, taka občina ima gotovo svojega učitelja in svojega duhovnega in radi kupčevalcev svoje lepe poti, da blago prevažajo, pa žalibog vse to nam pomanjkuje. Dostikrat se pripeti, da naši kupčevalci se ne morejo iz blata rešiti in zaradi grebenov in drugih jam na potu ne naprejo in še celo huda menda je lepa. Večkrat posestnikom vsled tega sladka rebula po kletih ostane ali jo pa morajo po nizkeji ceni dati, ker ne pridejo kupčevalci do nas zaradi slabih poti, in ravno tako sadjekupčevalci. Še bolj čudno mi se zdi, da občina nima duševnega pastirja že toliko časa, čeravno se je že nova razdelitev naredila za prihodnjega vikarja in se je vsakrteri občanar podpisal ali podkrižal za svoj del; dalje je občina vse časti in hvale vredna, ker je tudi prednjemu duhovnemu A. C. njegovo plačo popolnoma odrajtala, torej ne more biti, mislim, vzroka, kateri bi nameščenje duhovnega pastirja v Kozani zabranjevalo.

Tudi potrebna učitelja nimamo in vendar že toliko let popolnoma plačujemo; mladost bi se rada učila, pa se ne more učiti drugega nego brati, pa ne družega nego fizol, črešnje, derva itd. — Torej zdramite se zaspanci, urno poskočite in trkajte na dur, da se vam bode odperlo, in terjajte vašo pravico.

Torej opomnim Vas in posvarim, da ste pazljivi in da se ne združite s Šmartnim, da bi se tam ustanovila šola; saj vem, da ni noben s tem zadovoljen, pa vendar Vas moram opomniti, ne dajte se pregovoriti. Zagotovim Vas vse tiste, kateri želite in silite, da bi se Kozana zjedini s Šmartnim, da Soča, majhna voda, preje vsa Brda pobere, nego bodo imeli šolo v Šmartnem.

Torej podvizajte se poglavarji občine in tirjajte, za kar plačujete, da ne ostanete prav zadnji in da Vas ne pretečejo vse občine. Glejte, da ne bo naša občina vedno enaka gostu, ki je gostilničarju jed naprej plačal, pa nij ničesa dobil, čeravno je bil lačen.

R.

Iz vipavske doline, 6. jan. (Izv. dop.)

Rezariji (skopitarji, kavčmarji) v naši deželi so navadno le Lali, kateri to svojo umetnost upotrebljajo za odiranje kmetov. Pred par leti so ti umeteljuiki tirjali za skopenje jednega svinčeta jedno staro desetico, potem petico (petnajstico), a sedaj povsali so uže zopet svojo tarifo in tirjajo po 40 do 50 krajcarjev. Pa to nij še vse. Ti naši skopitarji odirajo ljudi, kjer morejo. Jeden teh privandranih Lahov se je sam širokoustil, da je v neki vasi na Krasu zahteval za skopljenje dva goldinarja, da je pa, ker mu niso hoteli več nego jeden gold, obljubiti, toliko slabši svinčec skopiti. Pa tudi pametni in prebrisani so naši kavčmarji. V naši dolini imamo dva taka moža, ki opravljata svoj posel tudi po nekotkem Krasu. Ta dva moža pogodila sta se mej seboj in si razdelila vse naše občine, v katerih le sme jeden ali drugi skapljati. In kaj mislite, zakaj? No! Da bosta zamogla vsak po svojih občinah za skapljanje še večje odškodnine tirjati in ljudi še bolj odirati.

Da se torej takim sleparijam v okom pride, podajam merodajnim možem sledečo misel v pretres in presodbo. Najpreje naj se napravi par štipendij za take mladeniče, ki se hočejo učiti skapljanja. To bi presneto malo stalo, ker menla nij potreba dolgotrajnega poduka. Kolikor več izučenih rezarjev bi imeli, toliko večja bi bila konkurencija mej njimi. Skapljalo bi se prav po pravilih dobro in kmetu bi ne bilo treba tega tako drago plačevati, kakor dandanes, ki se

V prekrasni epični pesni o kralju Matijažu in Alenčici prinese temu ogrskemu vladarju, katerega so slovenski pevci v prelepih pripovedujočih pesnih proslavili, ptica žalostno vest, da so mu kleti Turci ženo odpeljali. Epični pesnik popisuje prihod ptice in žalostno vest tako-le:

Po neb' priplava ptica, Kaj ptuje opravke v čisti imaš
Neznana drobna ptica, Dežele mériš ptuje vse,
Matjaž jo vglada, ostrmi Pa v skrbi nisi sam svoje!
Mu trikrat šator obleti Glej! tvoja ni še mérjena
Na zlatem jabki' obsedi, Kraljica ti je vpljenjena,
Zažvergoli, zagostoli: Turčini so prihajali
Na konja, kralj Matjaž Alenčico ti vhitali!

Toda kralj Matjaž ne veruje ti nesrečni pošti, ter posvari ptico, naj se z njim ne skuša, ker ima puško risano. A ptica ga preveri resnice svojega oznanila, rekoč:

Če skušam ptica se s tebo,
Život mi vzemi in glavó!

Kralj ji véruje, plane na konja „na vejico ko ptica“ in tako naglo naprej zdrči, da še oblak po nebu ne brzi tako.

Enako tudi v srbskih narodnih pesnih ptice izročujejo in prenašajo slabe in dobre novice; časih se vračajo iz bojišča s krvavim kljunom in polomljenimi krili in naznanjajo o junaških činih in izgubljenih bitkah.

Tudi v naših pesnih najdemo take poslance, ne sicer iz bojnega polja, pač pa od zvestega srca, od uesrečnega, od ljubečega, srca!

Dragi bralec! Ali si uže kedaj slonel o poluno-

mora smatrati kakor nezaslišán davek, za katerega pač še ne vedó naše oblastnije. Poleg tega vsega bi pa še ves denar, ki se za to potrosi, v domačiji ostal in bi ga nam ne odnašali Italijani. Pomni naj se, da so ti laški oderuhi uže na tisuče gold. iz naše deželice odnesli.

Pisatelj teh verstic pozna 18letnega mladeniča, ki bi se rad naučil te umetnosti, ko bi ga le hotela katera srenja materijalno podpirati, dokler ne bi se izučil. Za to pa bi z dotično srenjo sklenil pogodbo, po kateri bi moral potem v dotični srenji svoj posel zastoj opravljati. Tudi bi se rad učil živino-zdravništva vsaj toliko, da bi v sili zamogel bolni živini nekoliko pomagati.

Politični pregled.

Pred nekolikimi dnevi prinašalo je časopisje, da se je v ministerskem svetu, kateremu je naš svitli cesar sam predsedoval, razgovarjalo posebno o oboroženji in mobilizaciji avstrijske vojske v ožigled pretečim nevarnostim na iztoku. Ves oficijozen aparat dementiral je na vse strani raznešeno vest, a toliko se je ob enem vendar priznavalo, da se je sklenilo opomniti više vojaške oblastnije, naj so na oprezu in pripravljeni, da se lahko mobilizirajo v najkrajšem času tri vojni kori, katerih jeden se postavi na Erdeljsko, drugi na Hervaško in tretji v Dalmacijo. Oficijoznemu avstrijskemu svetu se po tem takem dozdeva, da je orijentalno vprašanje godno in da bode beržkone začel vojni ples mej Turčijo in Rusijo in drugimi Rusije zaveznici.

Razni državnozborski odseki so uže zopet pri svojem delu, kajti v kratkem začnejo se zopet državnozborska posvetovanja. Ministerstvo pak se trudi na vse kripilje, da se še o pravem času dokončajo povoljno pogajanja o nagodbenem vprašanji z madjarskim ministerstvom, da bode mogoče koj položiti na mizo zbranih poslancev načrt pogodbe. Smo pač radovedni, kako se reši bankino vprašanje.

Dovoljeno naj nam bode, na kratkem omeniti madjarskih netaktnosti, katere so se začele v novejem času na tihem oživljati. Deputacija 25 madjarskih študentov podala se je prešli teden v Štambul poklonit se Kerim paši in mu podariti sabljo za njegove zasluge v bitki pri Djunis-u. V Trstu sprejela jih je velika množica odličnih Grkov, Slovanov in Italijanov pri odhodu z glasnimi „pereat“ in „barbari“-klici. Stvar nočemo dalje razpravljati, ker nočemo priti v kolizijo z državnim pravdnistvom, omenimo naj le, da bi vse psovalo nas Slované izdajice domovine, ko bi se derznili v enakem namenu potovati na Rusko.

Pisati ali čitati o orijentalnem vprašanji mora uže vsacemu prisedati. Saj je uže res postalo tako dolgočasna stvar, katera bi uže

dayno lahko bila rešena. Kolikokrat smo uže na tem mestu izrazili, da ga nima sredstva za pomirjenje Balkana, razun izbacenjenja krutih Turkov iz Evrope, kajti miru ne bode tam nikdar, dokler bode gospodoval polumesec. Tega prepričanja so menda tudi vsi diplomatje, kateri enodušno hočejo mir ohraniti. Mir se lahko tam ohrani, kjer se nahajajo pogoji za to, a na Balkanu se mora še-le mir napraviti in potem še-le naj gledajo naši diplomatje, da se ohrani. Dokler se nahajajo Turci v Evropi, nij pogojev za ohranitev miru, naj se torej taki pogoji še-le ustvarijo na čisto priprost način s tem, da se izvir vsem mnogoletnim balkanskim homatijam, namreč turško gospodstvo v Evropi, odstrani. Čuditi se zares moramo, da se pusté konferencijski zastopniki toliko časa uže od Turkov za nos voditi. Kolikokrat se je uže govorilo o poslednji konferenciji, a še danes se nahajajo vsi zastopniki v Štambulu in si prizadevajo pregovoriti Turčijo, naj bi privolila v opravičen in miren način rešenja orijentalnega vprašanja; a vse bode zastoj in konečno dobé vendar-le besedo topovi. Dozdeva se nam, da kolikor dalje se odlaga rešitev, tem bolj zamotano postaja vprašanje. Da je to istinito, naj konstatiramo za danes samo to, da je uže sprožila Rusija misel, naj se dadó enake pravice, kakoršne tirja Rusija za Bulgarijo, Bosno in Hercegovino, tudi Armencem in prebivalcem Tezalije, Macedonije in Epira. Albanci, posebno Miriditi, zahtevajo tudi enake pravice, kakor smo uže pred davnim časom omenili. Tedaj je treba požuriti se z rešitvijo, da ne postane vprašanje še bolj zmedeno in pravi gordični voz, katerega se bode moglo rešiti edino le z mečem.

Napetost velika je nastala mej Rumunijo in Turčijo po proglašenju turški ustavi, po kateri se smatra tudi Rumunija kot podložen del turške države. Do sedaj nij bila Rumunija odločno proti Turčiji, odslej prištevati jo smemo mej odločne nje sovražnike. Ko bi boj nastal mej Rusijo in Turčijo, bojevali se bodo Rumunci na strani Rusov proti turškemu polumesecu.

V Ameriki se ima voliti nov predsednik republike; volivci cepljeni so v dve enako močni stranki demokratov in republikancev. Boj mej tema strankama za vladarstvo je huč in do sedaj se še ne more določiti, katera bode zmagala.

Razne vesti.

Kmetovalec bode izhajal v novem letu pod urednistvom g. Kuralta, kakor smo uže javili. Cena listu je za celo leto 3 gold., za pol leta 1 gl. 60 kr. — Naročnina naj se pošilja g. Rihardu Dolenc-u, vodji vino- in sadjerejske šole na Slapu pri Vipavi, rokopisi pa uredniku g. Fr. Kuraltu

sta pesen polna tragike — pesen, ki se nahaja v Vrazovi zbirki pod naslovom „Dva groba“. Prejubi mladenič! Ali se ne spominjaš več, kako so se priproste kmetske ročice ozrle k oknu, kder je veter skozi drobne špranje v sobo privilil misleč, da bije na oknu ptica, o kateri tako živo pojó. Kako priprosto, nelepšano pripoveduje ta pesem o ptici, ki je prišla na okno ljubemu oznanovat, da je Minka bolna. Kakor on to začuje, strahú obledi, se lepo napravi in otide k Minki. Toda:

Kakor hitro v hišo stopi,
Ona mrtva uže leži!

Srčne bolečine ga obide in zraven nje izdihane „pri ti priči“ tudi on svojo dušo. Njega so pokopali proti solnčnemu vzhodu, njo pa proti zahodu. Iz njegovega groba je izrastla rudeča „gatroža“, iz njene ga pa bela lilija. In

Ohe dve ste doraeli
Zraven bele cerkvice;
Tam pa ste se ošepili
In rastli v sveto nebo.

Ljubezen in čistost ste na le naši narodni pesni, nego tudi Bogu dopadljivil —

In ubogi mamici, temu srcu iz same čiste ljubezni, kako žalostno novico prinese ta „predrobná ptica“, ki prileti i gozde i reke i močvirja i brda enaka svitu nebeskemu, kako žalostno vest prinese ta „poslanček“.

či, ko nisi mogel zatisniti očesa, ali si uže slonel pri oknu in gledal ven na okolico v mesečini razsvitljenosti? In na sredi vesi pod širokovejnato lipo so življenja veseli fantje vriskali in peli in proti gozdu se je pomikala lučica, v mesečini revno brleča h bolniku, ki

— — v gozdu leži:
Bolán leži, in mlo ječi.....

Ali ne slika naša narodna pesem, iz katere sta ta dva verza vzeta, ravno enacega slučaja tako živo, kakor si ga ti doživel, ko si slonel na oknu? — Na sredi gozda ponoči je revež puščavnik onemogel, rad bi se spravil z Bogom, a nima nobenega, ki bi mu dobroto storil, da bi šel po mašnika! — Le ptica je skakljala po vejicah in nji se je usmiliło revežovo ječanje. Letela je v vas in udarila ob veliki zvon, da se je zbudil mežnar. Potem je mašniku na okno potrkala ter ga v cerkev zvabila, da sta se s cerkovnikom napotila v gozd, kamor ju je ona peljala, kateri so deli v kljun mali zvonček. In prinesla je revnemu bolniku tolažbo in radost.

Ali ni to poezija, bujna poezija, čista kakor voda v kristalnem studencu! Ali ni jasno v tej pesni izraženo, da te stvarce božje, ptice, razumevajo ljudsko žalost in radost, skrb in revno, da so ljudem milostljive, da jih ljubijo!

Komu ni še prijetno srca pobožala sladko-otožna pesem, katero so pela prijazna kmetska dekleta na preji pozno zvečer, — ko je zunaj burja tulila in sneg vsipal izpod neba v celih plahtah, prav kakor bi se berači trgali — komu ni še pobožala srca pripro-

v Gorici. Društveniki c. k. kmetijske družbe goriške dobé list zastonj. Perva številka lista izida prihodni teden. Mi priporočamo ta prepotreben list prav vroče vsem rodoljubom; komur je mar narodni blagor in napredek, naj podpira tako započetje, katero zamore s časom v materialnem oziru našemu zanemarjenemu narodu veliko koristiti.

Goriška čitalnica je za leto 1877 naročila sledeče časopise. Slovenski narod - Slovenec - Novice - Zgodnja Danica - Soča - Edinost - Slovenski gospodar - Kmetovalec - Učiteljski tovariš - Slovenski učitelj - Besednik - Vertec - Zvon - Zora - Bučela - L'Eco - L'Isonzo - Il Goriziano L'Ape - L'Osservatore triestino - L'Adria - Obzor - Vienac - Naša Sloga - Novoe vreme - Reform - Vaterland - Politik - Grätzer Volksblatt - Triester Zeitung - Tagespost - Neue fr. Presse - Neues W. Tagblatt - Ausland - Über Land und Meer - Neue illustr. Zeitung - Alte und Neue Welt - Fliegende Blätter - Narrenschiff - Figaro - Kikeriki. -- Nadalje vabi p. n. gg. ude k veseliciam v letošnjem predpustnem času, ktere bodo naslednje dni: 13. januarja — plesna veselica; 27. januarja; — plesna veselica; 3. februarja — plesna veselica; 10. februarja — ples. Začetek ob 8. uri.

Opomba. K tem veseliciam imajo prost vstop samo čitalnični udje, neudje le z vstopnico, ktere se bodo letos v omejenem številu dva dni pred vsako veselico pri odboru oddajale. Vstopnico mora neud ravnatelj plesa izročiti.

Čitalnica v Čerčičah napravi Besedo dne 14. prosinca 1877 v poštini dvorani se sledečim programom: 1. Samospev. „Kranjska dežela“ Nedved-ova. 2. Deklamacija, „Junakova smrt.“ 3. Petje, Moški zbor. 4. Samospev, „Pesem ljubezni“ Vilharjeva. 5. Deklamacija, „Vodotop.“ 6. Petje, Moški zbor. 7. „Dobro jutro“ vesela igra v 2 djanjih. Po besedi ples, pri katerem svira vojaški septet iz Gorice. Vstopnina k Besedi 20 novcev, k plesu 1 gold.

Iz Bovca se nam piše, kako čudno vreme da je letos tam. Vselej so imeli o božičnih praznikih uže obilo snega, a letos se je bil komaj sneg prikazal, uže je moral tudi skopneti. Na sveti večer padal je po žlicah in tako gosto, kakor bi se vsi berači sveta nad Bovcem tergali. Nekaj dni je šlo prav veselo po sanéh, a to veselje skalilo nam je jako vlažno južno vreme, katero nam je belo zimsko odejo izmaknilo. Prav čudno in res kaj nenavadnega je bilo za vse Bovčane slišati grom in tresk v petek pred sv. 3. kralji; zdelo se nam je, kakor bi bili v sredi poletja. Pa tudi Marjetice se uže dobivajo, katerih jedno Vam pošiljam. Lani ob tem času smo imeli 8 stopinj mraza po Reaumur-u, a včeraj jutro kazal je gorkomer 6 stopinj gorkote, torej razločka celih 14 stopinj. Ali nij to res čuda?

Čudna rešitev. Na Českem igralo je nad 40 otrok po ledu v Moldavi: Mej igranjem otroci niso zapazili, da je led razpočil in pozorni so postali še-le, ko je uže bilo prepozno—kajti velika plošča ledu začela je naprej se gibati. Velik krik nastal je vsled tega mej otroci in ljudje prihajali so od vseh strani, a pomagati niso mogli prestrašenim otrokom, ker niso imeli nijednega čolna. Vendar pa je ledena plošča toliko blizo suhemu priplavala, da so lahko otroci iz nje poskočili v hladno vodo, iz katere so jih na pomoč prišli kakor ribice polovili, a samo jeden 4 leten deček je bil v nevarnosti potopiti se. V tem hipu odloči se koj 13 letna hčerka jednega kovača in skoči na ploščo ter potegne iz vode dečka in ga srečno na suho prinese. Ravno ista deklica je uže lansko leto dva otroka enake smrtné nevarnosti rešila.

Za cestni odbor goriške okolice je bila v pondeljek dopolnitna volitev, namesto umrlega g. Ganz-a in g. Musiča, ki se je odpovedal. Izvoljen je bil g. Monari, Italijan iz Sempaša, in g. Jožef Šinigoj, župan dornberški. Cudijo se nekateri, da je prišel Italijan v ta odbor. Volitve za enake odbore so preveč tajne, to je uzrok.

Roparji v obližji Goriške. Pred nekaterimi dnevi napaden je bil v noči na cesti iz Gorice v Bilje nek Z., a tolovaji bili so beržkone oplašeni in so zbežali, brez da bi bili Z-u kaj žalega učinili.

Tržno poročilo firme Jos. Pipan & Comp. v Trstu 10. jan. 1877.— Težko je poročati o tako nestalnem trgu!

Kava je podražala. Rio velja gl. 100 do gl. 112 po kakovosti; za Malabar nat., ki je bil po gl. 116 vprašajo importurji gl. 123.— Ceylon plant., novo ravno došlo blago se je plačalo „in monte“ slabo in dobro po gl. 155, tako da srednje Ceylon plant. bi stalo denes po gl. 160 z 20/o odbitka. Olje je nekaj malega poskočilo, jedilno olje po gl. 49 1/2 do gl. 53, namizno po gl. 62 do gl. 70 po kakovosti, vse z 20/o odbitka. Južno sadje brez kupčije.

Rajž, posebno angleški, je podražal, tako da prve vrste se ga ne dobi spod gl. 18 in tudi gl. 18 1/2; italijanski ostal je pri starih cenah od gl. 20 1/2 do gl. 26 1/2 brez odbitka.

Špeh in mast je na Angležkem bolj draga, kot tukaj; mast Wilcocks po gl. 68 1/2, Bancroft po gl. 72. Špeh, če v zaboju 20 kosov, gl. 66 1/4, če pa 16—17 kosov gl. 67 1/2 do 68 brez odbitka.— Zito—zopet nekaj poskočilo, ker ni prodajalcev; turšica prosta na kolodvoru po gl. 5.50 do 5.65 vsakih 116 ű po kakovosti brez odbitka; fižol—je pa dosti ceneji, kot je bil; tu je veliko blaga, dosti ga dohaja in ljudje imajo plačila in morajo oddati—tako imenovani Cocks g. 13., rudeč gl. 11 1/2, zelen dolg gl. 11 1/2, bel dolg gl. 12 1/2, rujav gl. 11; pri tem blagu so to nominalne cene, ker Cocks se je že denes prodal po 13 1/2 in zelen po gl. 12; če pride jutre kaka večja naročba, bo cena hitro poskočila, če pa naročbe ne pridejo, kdo vè, kaj bo!

Petrolej—je najsitnejši artikel; prevčerašnjim se je lahko računil po gl. 25 1/2 do gl. 26 1/2, kakor je kedo trenutek zadel; včeraj gl. 27, denes—denes vprašajo imetniki gl. 29 do 30, vse brez odbitka, ročen denar; sploh se pa ne misli, da se bo ta cena vzdržala; tu so 3 ladje v trdnih rokah, tako da se z 2 roke ceneje vkupi. To je vže taka igra, da človek ne vé kaj početi in kako svetovati.— Politika še zmiraj nejasna, kar je v dobro le borsnim igralcem, pravemu, poštemu trgovcu pa ne, in kdo trpi? Sem ter tje trgovci, sploh pa vbogo ljudstvo.— Napoleoni od 9-93 so šli na 9-99 potem na 10.02 1/2, od 10.03, zopet na 10.02 in zopet na 10.04; za april so se prodali po 10.12; Lire sterl. 123.75 na 124.25, na 124.75, na 125 itd. Variatio delectat.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

G. Josip Rudež Tupelče. Poslali ste nam lani 3 gld.; zdaj še f. 2.50; torej smo vzeli f. 1.50 za 1876, in samo f. 1 za 1877. Č. g. Dugulin, Tomlin. Prejeli f. 2 in vpisali za leto 1876. G. Kariž Merče. Prejeli f. 4.20 in vpisali na lansko leto. Č. g. J. Globočnik, Raibl. Prejeli f. 1.20 za 1. kvart. 1877 in vas prosimo, da nam pošljete Šaupert-ov prevod. Sanje poletne noči, G. Franc Krainc, Mlinsko. Prejeli smo f. 4.50 pa za leto 1876 in ne za 1877. Čitalnica, Zagorje. Prejeli f. 2.30 kot naročnino na II. semester 1876. Za sem. 1877 nam morate še doposlati. G. J. Luznik v Polublinju. Prejeli 4 gld.; do konca 1876 nam gre še 60 soldov.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Srčna hvala mnogim prijateljem za voščila.

Izkaz

številka vzdignjenih v Gorici 8. decembra 1876 kakor dobitkov loterije, ki je bila dovoljena v korist zavoda ubogih in zapuščenih deklic v Gorici vsled ministerskega reskripta dne 22. februarja 1875 št. 4416 in 4. julija 1876 št. 126. —

44953,	30333,	16166,	18998,	1558,	9336,
16110,	38531,	2381,	8204,	4130,	33622,
23092,	8815,	37373,	12459,	17187,	28550,
5253,	18573,	41268,	6645,	40408,	33367,
8746,	10816,	33887,	3155,	11253,	38260,
21249,	8203,	24958,	10932,	2229,	27263,
36540,	27186,	8811,	3760,	1703,	26327,
4480,	10219,	6101,	4444,	33801,	9047,
30631,	17375,	1888,	5246,	1689,	27145,
3395,	8351,	3876,	42049,	8360,	13429,
1002,	22176,	23715,	25949,	25070,	42664,
9162,	31973,	11701,	27676,	11282,	30967,
2391,	38023,	2760,	5109,	35644,	40274,
34676,	30400,	14381,	23456,	19743,	1924,
15706,	6857,	2966,	36371,	7951,	18708,
8117,	38163,	24290,	15763,	18661,	6988,
10108,	11407,	15599,	18617,	30893,	12171,
20496,	16410,	29771,	40725,	40422,	23114,
28951,	5729,	24973,	32932,	26555,	4818,
44255,	35908,	15397,	40198,	42927,	13938,
38786,	35907,	24556,	21237,	25525,	25542,
37857,	23545,	26669,	4600,	44984,	4599,
41122,	40259,	38408,	1618,	25503,	31955,
3256,	1641,	13818,	27408,	25042,	23992,
16192,	10992,	25994,	11933,	22933,	24302,
42675,	11172,	2464,	23874,	43703,	17657,
12020,	20511,	36536,	15870,	4702,	43993,
17909,	27778,	25823,	17398,	14189,	13676,
23722,	16588,	18692,	20705,	34712,	8328,
18037,	23831,	27612,	34640,	36099,	4502,
4503,	21207,	40237,	12398,	24488,	12397,
34639,	3344,	13203,	32525,	41690,	34638,
32524,	35712,	41691,	6211,	17454,	16227,
15067,	14122,	28897,	32018,	36011,	10991,
44492,	10164,	16724,	24286,	21597,	2997,
20401,	18399,	30571,	18400,	42048,	23783,
44354,	34136,	24599,	8767,	16188,	41730,
1495,	1496,				

41627, 23864, 33893, 44103, 10281, 35790, 5280, 2292, 20012, 2168, 27638, 39672, 9326, 43237, 13210, 6917, 12374, 19615, 33876, 35968, 25067, 23680, 25340, 8101, 17436, 13378, 21881, 21672, 41625, 42901, 24239, 40487, 40488, 3313, 11854, 11853, 28534, 19468, 4306, 2437, 12705, 33754, 33013, 21079, 17753, 36573, 32965, 29724, 17735, 42371, 25619, 24246, 27779, 14047, 18884, 25522, 4685, 20346, 10132, 38367, 29158, 24370, 15556, 32926, 4598, 33369, 42430, 11905, 20174, 44662, 13226, 32673, 15068, 7052, 9025, 41996.

Razpis učiteljske službe.

Po sklepu ces. kr. pomnoženega okrajnega šolskega svetovalstva v Tolminu se razpiše s tem služba učiteljice na ljudski šoli v Kobaridu z letno plačo 400 gold. in poviševanjem po namenu deželne postave od 10. marca 1870 št. 18 in potem s postavno letno odškodnino za stanovanje.

Prošnje s potrebnimi dokazi sosebno s pričali o pripravnosti za učiteljstvo naj se najdalje do 10. februarja t. l. pri krajnem šolskem svetovalstvu v Kobaridu vložijo.

Prošnje onih učiteljic, ki so že v službi, se imajo predložiti po poti predpostavljene okrajne šolske oblasti.

C. kr. okrajno šolsko svetovalstvo v Tolminu 5. jan. 1877.

V najem

se daje lepa hiša ležeča v sredi mesta na Dolenjskem z dobro trgovino mešanega blaga (Spezerei-handlung) z vinogradi in poljem — vse blizo železnice.

Pisma naj se blagovolijo adresirati do 1. februarja t. l. na g. R. N. 102 Triest ali pa na naše upravnništvo, katero natančne pogoje tekoj naznani.

Voščar

Luigi Bader,

čegar firma obstoja v Gorici uže čez 25 let, priporoča čast. gospodom župnikom, kuratom in cerkv. administratorjem svojo zalogo voščenih pridelkov, katerih dobrota je bila pripoznane na goriški in teržaški razstavi se sreberno svetinjo, na monakovski in na svetovni razstavi pariški in dunajski s pohvalnimi pismi, in zagotavlja, da se dobivajo pri njem sveče iz pravega voska po nizkih cenah.